

ПОМОЩНИКЪТ НА УЧИТЕЛЯ В ПОДКРЕПА НА РОДИТЕЛИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

Росица Костадинова Димитрова

Детска градина №68 „Патиланско царство“, гр. Стара Загора

THE TEACHER'S ASSISTANT IN SUPPORT OF PARENTS FROM VULNERABLE GROUPS

Rositsa Kostadinova Dimitrova

Kinder garden №68 "Patilansko tsarstvo", Stara Zagora

Abstract: Recently, the efforts of children's teachers from the first groups are aimed at building a better adaptation of children to the conditions of kindergarten. The transition from a family environment to a kindergarten environment is painful for children, and only with joint efforts can we help them integrate more quickly and easily, especially for children with special educational needs. It is a long process, strictly individual for each child. The introduction of a teacher's assistant in the efforts to facilitate the acquisition of children's communication skills and teamwork, as a mediator between all stakeholders helps to adapt children to the kindergarten institution as quickly and uselessly as possible.

Keywords: teacher's assistant, adaptation, children with special educational needs, interaction, vulnerable groups

Партньорството „родители-детска градина“ е определящо за развитието на децата от най-малка възраст. То подпомага процеса на адаптация на децата към новите условия за възприемането на света, осмислянето и разбирането на предметите и явленията, които ги заобикалят и трудностите при усвояването на определени норми на поведение. Съвременното общество се сблъсква с редица социални и социално-педагогически проблеми за подкрепа и взаимопомощ [1]. Неравенството в обществото, бедността, безработицата и проблемите, с които се сблъскват родителите при отглеждането на децата си, поставят сериозни предизвикателства пред детската градина за търсене на пътища и поставянето им на равен старт при деца в уязвимо положение.

Развитието е динамичен процес, който се обуславя от редица фактори – наследствени и външна среда/материална и социална/. Те са източник на влияние, които могат да благоприятстват и подпомагат детското развитие, но те крият и рискове. Доброто взаимодействие между тях е особено важно при плавния преход за успешното адаптиране на детето от семейна среда към условията на детската градина.

Обединяването на усилията в посока подкрепа развитието на децата, социализацията им и тяхната житейска реализация, икономически подпомагат индивидуалното развитие на потенциала на децата.

Различния социално-икономически статус е фактор, който определя поведенческия стил на човека. Той е водещ и при взаимодействието на родителите с децата.

От друга страна ролята на учителя е специфична при създаването на нагласа у децата за включване към нова социална среда ДГ и се явява базова за децата.

Помощникът на учителя е посредник между родителя, учителя и децата при тяхната подготовка за интегрирането и осигуряването на равни възможности за обучение. В краткосрочен и дългосрочен план това посредничество със заинтересованите страни през периода на първоначалното изграждане и формиране на детската личност осигурихме чрез участие в проекти – „АПСПО“ към ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ и проект „Нека заедно за всяко дете да осигурим прекрасно бъдеще“, финансиран от ЦОИДУЕМ към МОН. Наблегнахме на:

- Справяне с различията – включва повече и по-обучен персонал, иновативни методи, взаимни последователни действия в постиженията на децата.
- Използване на методи, проучващи и надграждащи знанията и уменията на родителите от малцинствата, допълващи ги с нови, съобразно техните потребности – обучителни, презентационни, ин-

формационни, лектории, беседи, дискусии, самостоятелна или групова работа с предоставени материали, интерактивни игри, упражнения, тренинг;

- Реализиране на съвместни дейности от учителя и помощник на учителя с родители за решаване на проблеми, свързани с развитие на образователната интеграция на децата с активното участие на родителите в образователно-възпитателния процес на детската градина.

Общите и специфичните цели, които си поставихме:

- Изграждане на система за взаимодействие между учители, помощник на учителя и родители от различен етнически произход за постигане на ефективна мултикултурна среда.
- Прилагане на дейности, способстващи за обединяване в едно цяло на всички деца, независимо от принадлежащата етническа група.
- Разработване на система и методика, които да повлияят положително върху взаимоотношенията между родителите и създаване на мотивация за учене и образование в семейството.
- Създаване на условия за постигане на оптимален резултат с цел осигуряване на пълноценно интегриране на децата, съобразно специфичните им потребности.

Използвани ресурси:

- Финансови: Средствата по тази дейност спомогнаха за участието на родителите в образованието на децата в различни контексти, като например: подкрепа в ученето вкъщи, участие в „дни на отворените врати“, конференции и събития в учебното заведение, задаване на въпроси и предоставяне на информация на учителите, която да помогне за правилното общуване с детето и разработването на целите в индивидуалния му план.
- Човешки: Назначения непедагогически персонал, подпомага работата на учителите, изпълнители на дейностите по проекта. Различията в културата, етноса, социално-икономически статус могат да възпрепятстват успешната комуникация, тъй като очакванията на двете страни понякога не се припокриват. Това мотивира екипа ни преди всичко да подходи с уважение и да насърчи семействата да участват, като има предвид тяхната история и особеностите на средата, в която живеят. Трябва да се изградят отношения на доверие и разбиране.
- Материална база: Материалната база е необходим елемент за успешното реализиране целите на проекта. Част от средствата са използвани за закупуване на учебни и помощни материали – 3D енциклопедии, книжки, картони, хартии, украси, спортни уреди и пособия – топки. Останалата част от средствата е за грамоти и награди.

Детето се развива и проявява като единица в зависимост от средата. Затова сме отделили средства за провеждане на занимания на открито, които водят до формиране на редица добри навици. Под каквато и да е форма те заемат съществено място при възпитателната ни дейност. От своя страна пък участието на родителите, заедно с децата се докосват до възможността да сътворят нещо, което да им донесе удовлетворение. Допринос се за това най-различни хора да се смесват и да се създават приятелства и граждански инициативи.

Използването на гореизброените ресурси за осъществяване на проектната дейност спомагат за реализация на добро взаимодействие на заинтересованите страни за ефективна образователна интеграция. В рамките на този проект обединяването на усилията на всички в учебния процес, е сигурен лост за постигането на напредък в образователната интеграция.

Използваната методология на организация на практиката е съобразена с поставените цели. Методите, проучващи и надграждащи знанията и уменията на родителите от малцинствата и учители и помощник на учителя при осъществяване на дейностите по проекта следват следната логическа последователност: обучителни; презентационни; информационни; лектории; беседи; дискусии; самостоятелна/групова работа с предоставени материали; интерактивни игри; упражнения; тренинг; състезателни игри; прикзкотерапия; методи за организиране на свободното време (конкурси, посещение на културни мероприятия); уъркшоп; мониторинг; самооценка на получените знания и умения.

Методите следват следните принципи: интеркултурна сензитивност; няма „правилни-неправилни отговори“ и единствени интерпретации; усилията на родителя се уважават и надграждат.

Тази методология има за цел да осигури:

- Привличане на по-голяма част от родителите, учители и помощник на учителя и ангажирането им с предучилищното образование;
- Ангажиране на родителите в решаването на проблеми, свързани с превенция на отпадането на деца от детската градина и работа със застрашени от отпадане деца;

- Повишаване на капацитета и самоорганизацията на родителската общност;
- Включване на родителската общност като активен участник в живота на детската градина;
- Развиване на положително отношение на децата към ученето и редовно посещение на ДГ.

За ефикасното реализиране на целите по проекта са избрани следните методи: управление на времето; управление на разходите; управление на качеството в лицето на изпълнението; управление на човешките ресурси; управление на риска; управление на комуникацията.

В проектното предложение използваните методи за практическо реализиране на дейностите по проекта са иновативни и показват как мобилизираните общи усилия на работния екип и целевата група превръщат всичко написано в реалност. Методологията по изпълнение на дейностите се базира на интерактивния принцип на комуникация, което осигурява възможност всеки член на целевата група да се чувства значим и равен.

Избраните дейности напълно разгръщат възможността за по-добро съжителство и сътрудничество. Те припомнят, че независимо от различните ни етноси, между нас има и много общи неща, много неща, които ни обединяват. Дейностите са:

- организация и управление-планиране, координиране и контрол на дейностите по проекта;
- информираност и публичност-информиране на обществеността;
- подготовка на родители, учители и помощник на учителя за осъществяване на съвместни дейности-приобщаване на родителите към живота и режима на детското заведение чрез лектория „Моделите за успешно сътрудничество“ насочена към споделяне на добър опит за включване на родителите в дейността на детската градина и осъзнаване на ползите от съвместната дейност за личностното развитие на децата. Запознаване с добри практики за пълноценно включване на родители, учители и помощник на учителя в образователния процес на други европейски детски градини. Мотивиране на родителите за пълноценно участие в дейностите по проекта, презентация „Заедно можем повече“ насочена към приобщаване на родителите към живота и режима на детското заведение с цел мотивиране на тяхното пълноценно участие в подкрепата на личностното развитие на децата. Дейността е предвидена като средство за осигуряване на благоприятна, добронамерена информационна среда и осъзнаване на добрите възможности, които дава участието на родителите в образованието на децата, посещение на родителите на децата в детската градина „Ден на отворените врати“, подкрепа на ученето вкъщи „Родителите и онлайн обучението“;
- привличане и ангажиране на учители, помощник на учителя, родители от малцинствата в образователния процес-„Коледен тренинг“ насочен към включване на родителите в дейността на детската градина и осъзнаване на ползите от съвместната дейност за личностното развитие на децата. Активно участие на родителите в различни забавни, развлекателни и интерактивни състезателни игри, беседа „Седмица на бащата“ се планират модели за позитивно общуване между децата и значимите за тях мъже. Гостуване на родители, които разказват на децата за своите професии, за случки в училище. Тази дейност е предвидена в проекта като средство за осигуряване на благоприятна, добронамерена среда и осъзнаване на добрите възможности, които дава участието на родителите в образованието на децата, работа по групи „На осми март с мама“ свързана с изработване заедно с мама на пролетна украса за детската градина.;
- взаимодействие между учители, помощник на учителя, родители от мнозинството с родители от малцинството-работа по групи „Лого на семейството“ провеждането на конкурс за рисунка с осигурени награди за всички участници и грамоти за отличилите се на първо, второ и трето място. Чрез тази дейност се осигурява благоприятна, добронамерена среда и осъзнаване на добрите възможности, които дава съвместното участие учители, помощник на учителя и родителите в образованието на децата.

Любовта към децата и желанието децата ни да успеят в живота обединява всички ни! За да се случи това, те трябва да имат добро образование и подкрепата на родителите за това е особено важна. Родителите могат и трябва да помагат на своите деца и на детските градини, които децата ни посещават. Избраните методи спомагат за по-добро организиране на тази подкрепа.

Активните родители помагат на детската градина да работи по-добре и да образова по-добре децата, а също така помагат учители, помощник на учителя да учат по-добре децата, за да имат по-щастливи мигове в учебното заведение.

За да направим така, че нашите деца да израснат като успешни личности и да реализират своите мечти за едно успешно бъдеще, е необходимо ние педагозите, съвместно с родителите да работим в един екип.

Ефективната връзка между родителите се основава главно на доверието. Има се предвид и ценностната система, недоверието и отношението на малцинството към държавата и социалните институции, което още повече засилва важността на печеленето на доверие. Това е сложен и нееднократен процес. Да се срина стената на недоверието и отчуждението са необходими са много усилия, воля и добро желание. В детската градина е разработена и приета Програма за образователна интеграция на децата от етническите малцинства с продължителност от две учебни години. Настоящата програма е израз на готовност за изготвяне и прилагане на интеграционни политики в детската градина. За изпълнението на програмата от съществено значение е сътрудничеството с всички участници в образователния процес, които трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели:

Политиките на програмата, които следваме също осигуряват позитивна среда:

- подкрепа на децата; подкрепа на учителите;
- участие на заинтересованите страни.

Признаването и оценяването на различната културна идентичност е мост за превръщането на децата от етническите малцинства в пълноценни и уверени в собствените си възможности граждани на страната. Превръщането на културното многообразие в източник и фактор за взаимно опознаване, духовно развитие, улесняване на адаптация на децата, за които българският език не е майчин дава траен положителен отпечатък. Културата, традициите и обичаите на представителите от етническите малцинства е непресъхващ извор на знание, сила и самочувствие, който трябва да бъде използван.

Действията ни са водени от мотото: „Да опитаме заедно! Не е трудно, ще успеем! Нашите деца заслужават усилията. Една птичка пролет не прави, но е предвестник на пролетта...“

Помощник на учителя не е педагогическа специалност и се назначава от директора на детската градина или училището.

- Помощник на учителя участва в работата на екипа за подкрепа на личностното развитие на дете или ученик със специални образователни потребности.
- Оказва техническа помощ при подготовката на образователни материали за деца и ученици със специални образователни потребности.
- Съдейства организационно и технически на учителя при провеждането на педагогическите ситуации.
- Познава индивидуалните учебни програми на децата.
- Подпомага овладяването на хигиенни навици и самообслужването на децата в детската градина.

References:

1. Petrova, L. Prakticheski modeli za roditelska vzaimopomosht, Pedagogika, volume 90, number 7, 2018, Sofia, str.917